

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 260/24
9.5.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Сање Агатоновић, председника већа и судија Весне Секулић и Данице Косовац, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Звездана Матејић, адвокат из Јагодине, Кнегиње Милице 87-2/1, против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Милорад Батавेलјић, адвокат из Београда, Светог Саве 36, ради развода брака и вршења родитељског права, по тужби и противтужби, одлучујући о жалби тужиле изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П2 776/23 од 25.12.2023. године, у седници већа одржаној дана 9.5.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиле и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П2 776/23 од 25.12.2023. године, у петом и седмом ставу изреке.

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви тужиле и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П2 776/23 од 25.12.2023. године, првим ставом изреке, на основу члана 41 Породичног закона Републике Србије разведен је брак закључен дана 12.9.2020. године, у ..., између тужиле АА, рођене ..., рођене дана године у ..., од оца ... и мајке ... и туженог ББ, рођеног дана ... године, у ..., од оца ... и мајке ..., уписан у матичну књигу венчаних која се води за матично подручје ..., под текућим бројем ... за 2020. годину. Другим ставом изреке, вршење родитељског права над малолетном ВВ, рођеном дана ...2020. године, поверено је тужилци – мајци АА, која ће самостално вршити родитељско право. Трећим ставом изреке, уређен је начин одржавања личних односа туженог – оца ББ са малолетним дететом на следећи начин – сваки други и четврти викенд у месецу, почев од петка од 18.00 часова до недеље у 18.00 часова, сваки други државни и верски празник, почев од

првог дана празника од 10,00 часова до наредног дана до 18.00 часова, сваки други рођендан малолетног детета, почев од дана рођендана од 10.00 часова до следећег дана до 18.00 часова, Крсна слава оца, почев од дана Крсне славе од 10.00 часова до следећег дана до 18.00 часова, седам дана у току зимског распуста и 10 дана у току летњег распуста, тако што ће тужени - отац преузимати и враћати малолетно дете на адресу боравишта тужиље - мајке. Четвртим ставом изреке, обавезан је тужени – отац да на име свог дела доприноса за издржавање малолетног детета плаћа месечно износ од 20.000,00 динара почев од дана подношења тужбе 6.3.2023. године, па надаље, сваког 1. до 5. у месецу за текући месец, све док та обавеза по закону траје или не буде измењена новом одлуком, с тим што је доспеле, а неисплаћене обавезе издржавања дужан да плати у року од 15 дана од дана пријема писаног отправака пресуде, уплатом на означени број рачуна тужиље отворен код Уникредит банке. Петим ставом изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев у делу преко досуђеног износа на име доприноса за издржавање од 20.000,00 динара, па до тражених 35.000,00 динара. Шестим ставом изреке, одбијен је као неоснован противтужбени захтев којим је тражено да се малолетно дете парничних странака повери туженом – оцу на самостално вршење родитељског права и да се одреди модел виђења малолетног детета са тужиљом – мајком. Седмим ставом изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка

Благовремено изјављеном жалбом тужиља је побијала првостепену пресуду због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр. 72/11... 18/20) и због погрешне примене материјалног права, у петом и седмом ставу изреке. Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражила.

Тужени је доставио одговор на изјављену жалбу тужиље. Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражио.

Испитујући правилност првостепене пресуде у побијаном делу, сагласно овлашћењима предвиђеним чланом 386 Закона о парничном поступку у вези са члановима 202-207 Породичног закона (“Службени гласник РС” бр. 18/05, 72/11 и 16/15), Апелациони суд у Београду је оценио да жалба тужиље није основана.

Током првостепеног поступка нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а изрека првостепене пресуде у потврђујућем делу је јасна и у њеном образложењу су дати потпуни разлози о битним чињеницима, тако да се она неосновано побија и указивањем на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке закључиле су брак дана 12.9.2020. године, током којег су добили ћерку ВВ, рођену дана ...2020. године. Током трајања брака дошло је до поремећаја брачних односа и фактичка брачна заједница престала је у фебруару 2023. године, када је тужиља са малолетним дететом отишла код својих родитеља у породичну кућу у ..., површине 160 м2, где живи и њена бака која је пензионер и има пензију од 30.000,00 динара. Тужиљин отац је запослен и месечно

зарађује 77.000,00 динара, док је тужиљина мајка незапослена, а повремено се ангажује око чувања старих лица и деце. Тужилца је студент Ветеринарског факултета у Београду и има још два испита до краја, а издржавају је родитељи, јер нема других примања. Малолетна ВВ још увек не иде у вртић, а трошкови становања месечно обухватају - за смеће 1.000,00 динара, за утрошену воду 1.000,00 динара, за утрошену електричну енергију 9.000,00 динара, за кабловску и интернет 4.000,00 динара, грејање на дрва и угаљ по грејној сезони је око 1.000,00 евра. Тужилца нема непокретности на своје име, нема аутомобил, а поред малолетног детета нема других лица која је дужна да издржава. За исхрану за малолетно дете тужилца месечно потроши 15.000,00 динара, за одећу и обућу просечно месечно потроши око 5.000,00 динара, за средства за хигијену и козметику месечно трошки за малолетно дете 1.800,00 динара, а осим тога за малолетно дете купује бојанке, фломастере, едукативне играчке и слично, два пута месечно дете иде у играоницу и најмање једном месечно одлази на рођендане друге деце и за све то просечно месечно потроши 7.000,00 динара. Тужени живи у изнајмљеном стану и закупнину плаћа 23.600,00 динара, а осим закупнине плаћа и трошкове становања - Инфостан 1.000,00 динара, утрошену електричну енергију у зимском периоду 10.000,00 динара, а лети 4.000,00 динара, за кабловску и интернет месечно плаћа 3.850,00 динара, рачун за мобилни телефон 2.200,00 динара. Нема непокретности на своје име, има аутомобил марке "BMW" годиште 2010. Запослен је у ... и просечна месечна зарада за период од јануара до септембра 2023.године је око 185.000,00 динара, док је за новембар 2023.године, због прековременог рада примио износ од 230.000,00 динара, а нема других прихода, преузео је кредит своје сестре који отплаћује и у марту 2023. године закључио је уговор о доживотном издржавању са својом бабом и дедом по оцу и за њиховом издржавању доприноси 25% од својих редовних месечних примања, а уговор је закључио јер се њихово здравствено стање погоршало. Тужени за исхрану месечно потроши између 10.000,00 динара – 15.000,00 динара, за одећу и обућу око 15.000,00 динара, трошкови горива за аутомобил су око 15.000,00 динара, а због одласка кући у ... и по малолетну ВВ за путне трошкове троши 1.600,00 динара.

Према синтетизованом налазу и мишљењу Градског центра за социјални рад Јагодина од 4.7.2023. године, тужени ББ поседује опште родитељске капацитете и мотивисан је да преузме бригу о малолетном детету, а изразио је јасну визију како би организовао живот са малолетним дететом, док је уочено да је усмерен на дискредитацију тужилце – мајке и да постоји неразјашњена партнерска релација и лична емотивна повређеност. Тужилца је процењена као функционална у улози родитеља и да се адекватно стара о малолетном детету, о коме се од прекида заједнице живота брине и благовремено задовољава развојне потребе детета, а високо је мотивисана да самостално брине о малолетном детету што је радила од њеног рођења због чега је утврђено да располаже потребним родитељским компетенцијама за вршење родитељског права. Предложен је модел виђења малолетног детета са туженим - оцем као у трећем ставу изреке побијане пресуде, тако што ће тужени – отац преузимати и враћати малолетно дете на адресу боравишта тужилце - мајке.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је у складу са члановима 16, 41 и 210 став 1 Породичног закона оценио да су брачни односи између парничних странака озбиљно и трајно поремећени и да се објективна заједница живота супружника не може остварити, па је донео одлуку о разводу брака.

Одлучујући о поверавању малолетног детета и о моделу виђења малолетног детета са родитељем с којим дете не живи, првостепени суд је у складу са члановима 6 став 1, 61 став 1, 73 став 3 и 266 став 1 Породичног закона Републике Србије, као и у складу са члановима 3, 6, 7 и 9 Конвенције о правима детета, а имајући у виду налаз и мишљење органа старатељства, као и узраст, емоционалне и развојне потребе малолетног детета оценио да су оба родитеља подобна и одговорна у својој улози, али да се тужила – мајка адекватно стара о малолетном детету, благовремено задовољава развојне потребе детета и да је високо мотивисана да самостално брине о малолетном детету што је чинила од њеног рођења, при томе имајући у виду узраст малолетног детета првостепени суд је оценио да је у најбољем интересу да дете буде поверено тужили – мајци на самостално вршење родитељског права, а да се виђење малолетног детета са туженим – оцем одвија на начин одређен у трећем ставу изреке побијане пресуде.

Одлуку о висини доприноса туженог за издржавање малолетног детета првостепени суд је донео у складу са члановима 6 став 1, 154 став 1, 160, 161 и 162 Породичног закона Републике Србије, имајући у виду минималну суму издржавања у смислу члана 160 став 4 Породичног закона, коју као накнаду за храненике и лица на породичном смештају прописује надлежно Министарство за породичну заштиту и која је у време доношења одлуке износила 44.926,00 динара, као и потребе малолетног детета које је проценио на износ од 33.766,00 динара. Првостепени суд је имао у виду да је тужила – мајка незапослена и да студира, али је закључио да је обавеза издржавања малолетног детета заједничка и подељена између родитеља и да је неопходно да и тужила – мајка доприноси издржавању малолетног детета с обзиром да је здрава и способна за рад, па је обавезао туженог – оца да на име свог дела доприноса за издржавање малолетног детета месечно плаћа износ од 20.000,00 динара, а одбио је као неоснован тужбени захтев у делу преко досуђеног до траженог износа од 35.000,00 динара.

По оцени Апелационог суда првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку у потврђујућем делу разлоге које у целости прихвата Апелациони суд и сходо члану 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Неосновано се жалбом оспорава одлука о висини месечног доприноса туженог - оца за издржавање малолетног детета указивањем да је тужила – мајка на завршној години студија Ветеринарског факултета у Београду и да је издржавано лице на терет својих родитеља, а да је тужени с обзиром на своја примања у могућности да у потпуности сноси трошкове издржавања малолетног детета.

Одредбом члана 155 став 2 Породичног закона прописано је да пунолетно дете које се редовно школује има право на издржавање од родитеља сразмерно њиховим могућностима, а најкасније до навршене 26. године.

Одредбом члана 166 став 5 Породичног закона прописано је да ако је више лица истовремено дужно да даје издржавање, њихова обавеза је подељена.

Одредбом члана 160 Породичног закона прописани су критеријуми за одређивање издржавања по којима се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања. (став 1). Потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода, те других околности од значаја за одређивање издржавања. (став 2). Могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавеза да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања. (став 3).

Одлуку о висини доприноса туженог за издржавање малолетног детета првостепени суд је донео правилном применом материјалног права у складу са потребама малолетног детета (повериоца издржавања) и могућностима родитеља (дужника издржавања), имајући у виду критеријуме за издржавање прописане одредбом члана 160 Породичног закона, руководећи се најбољим интересом детета сходно члану 266 став 1 Породичног закона. Стандард најбољег интереса детета прокламован је и чланом 3 тачка 1 и 2 Конвенције о правима детета, а истом конвенцијом прокламовано је право сваког детета на животни стандард који одговара дететовом физичком, менталном, духовном, моралном и социјалном развоју. Досуђеним износом обезбеђују се животни и здравствени услови за правилан и потпун развој малолетног детета. Истовремено се не угрожава егзистенција туженог – дужника издржавања с обзиром на старосну доб, здравствено стање као и његове приходе и расходе.

Првостепени суд је правилно одредио висину доприноса туженог за издржавање малолетног детета у границама минималне суме за издржавање прописане одредбом члана 160 став 4 Породичног закона, а која представља накнаду за хранљенике и лица на породичном смештају, која је орјентациони и корективни критеријум, а која је у време доношења побијане одлуке износила 44.926,00 динара, узимајућу у обзир потребе малолетног детета и допринос тужиље – мајке. Правилно је првостепени суд оценио да је тужиља – мајка способна за рад и остваривање зараде, јер је у обавези да ангажује све своје могућности и уложи додатан напор да на све дозвољене начине обезбеди средства како за своје, тако и за издржавање свог детета, што је њена законска обавеза у складу са одредбом члана 167 став 2 Породичног закона. Родитељи се не могу ослободити законске обавезе да доприносе издржавању своје малолетне деце, јер су дужни да доприносе издржавању на штету властитог издржавања. У циљу обезбеђивања средстава потребних за издржавање малолетног детета, родитељи су дужни да испоље и посебне напоре у тражењу посла и стицању зараде, посебно имајући у виду да је тужиља у годинама када може радом остварити средства за сопствену егзистенцију и за егзистенцију свог малолетног детета. Осим тога, тужиља није доказала да је радно неспособна, а у време подношења тужбе (дана 6.3.2023. године), она је имала више од 26 година (рођена је дана ...1997. године), па се не може позивати на чињеницу да је издржавано лице од својих родитеља пошто је студент, па је правилно првостепени суд закључио да је досуђени износ од 20.000,00 динара на име доприноса туженог за издржавање малолетне ВВ адекватан, а остала средства обезбедиће тужиља како својом свакодневном бригом, негом и чувањем детета, тако и својим додатним радним ангажовањем. Осим тога, уколико се промене околности на основу којих је одређено издржавање, може се у складу са чланом 164

Породичног закона висина издржавања смањити или повећати.

Неосновано се жалбом оспорава оцена изведених доказа – исказа парничних странака, као и писаних исправа, јер је првостепени суд сходно члану 8 Закона о парничном поступку правилно оценио све изведене доказе појединачно и у међусобној вези, а затим на основу резултата целокупног доказног поступка дао јасне и довољне разлоге које чињенице сматра доказаним, правилно ценећи исказе парничних странака, као и писане исправе, па је на основу резултата целокупног доказног поступка извео правилан закључак у погледу потреба малолетног детета (повериоца издржавања), као и могућности дужника издржавања – туженог оца, као и мајке малолетног детета.

Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе али их посебно не образлаже, јер су без утицаја на могућност другачијег пресуђења.

Правилно је првостепени суд у складу са чланом 207 Породичног закона Републике Србије одлучио о трошковима поступка имајући у виду разлоге целисходности и правичности, имајући у виду да се у овој парници решавају питања из области права заједничког малолетног детета парничних странака, па и по налажењу Апелационог суда разлози правичности налажу да родитељи сnose подједнак терет трошкова, односно да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

На основу изложеног, применом члана 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 и применом члана 401 тачка 2 Закона о парничном поступку одлучено је као у првом ставу изреке.

Како тужиља није успела са жалбом, а издатак туженог за састав одговора на жалбу не представља нужан трошак у смислу члана 154 став 1 Закона о парничном поступку, применом члана 165 став 1 у вези са чланом 153 Закона о парничном поступку одбијени су као неосновани њихови захтеви за накнаду трошкова другостепеног поступка, одлуком садржаном у другом ставу изреке.

Председник већа-судија

Сања Агатоновић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић